

8

יט (נט) יקבע מקום
 (סג) לתפלתו, שלא ישנהו אם לא לצורך. ואין די בקמה שיקבע לו בית הכנסת להתפלל,
 אלא גם בבית הכנסת שקבוע בה צריך שיהיה לו (ס) מקום (טו) קבוע: כ' יכנס
 (סא) שעור (כו) [כו] שני פתחים ואחר כך יתפלל. יש מפרשים שעור שני פתחים דהיינו
 שמונה טפחים יכנס לפנים, שלא ישב אצל הפתח, שגראה כמשאוי ישיבת בית-
 הכנסת. יולפי זה אם יש לו מקום מיוחד אצל הפתח אין בכך כלום. ויש מפרשים
 שהטעם, מפני שמביט לחוץ ואינו יכול לכוון. ולפי זה, אם אינו פתוח לרשות הרבים
 אין בכך כלום. ויש מפרשים, שלא ימהר להתפלל מיד כשנכנס, אלא (סב) ישנהו שעור
 שני פתחים. ונכון לחש לכל הפרושים:

9

(סב) ישנהו שעור וכו'. כדי שתתישב דעתו
 עליו ויתפלל בכונה, כי כשיתפלל תכף בכניסתו פתאום
 אין דעתו מושבת עליו. (י) מכבדין בפתח בית הכנסת
 שיכנס הגדול תחלה, הואיל וראוי למזונה:

משנה ברורה - ס"א

לחמן ציון - מנה סיון 3 סוף ט.

פרק ה

10

נה. כל הקובע מקום לתפלתו אלהי אברהם בעזרו. יסוד
 האמונה, שההשגחה העליונה גדולה מאד על כל הדברים שהם
 מתיחסים להשלמת הכח המוסרי שבאדם, ולהדריכו בדרך ישרה
 ונעלה. והנה כאשר אל שלמות השכלית צריך האדם מאד שיהי
 גם כח המדמה שלו שלם ונכר', ע"כ השגחת השי"ת גדולה ג"כ
 על כל הדברים שגורמים להיות משלימים את הכח המדמה
 שבאדם, באופן שיעזרו אל המעשים הטובים ומדות הטובות.
 ובאשר להשלמת כח המדמה מועילה מאד קביעות המקום
 לתפילה, וקרושת המקום פועלת לקדש רגשותיו, ע"כ השגחת ד'
 ית' ע"ז ביותר להצליחו לתכלית זו. ומי שמרגיל עצמו להבין זה,
 הוא לא יתחכם יותר מדאי, ותהי חכמתו מסייעתו תמיד למעשים
 טובים ומדות טובות. כי ידקק הרבה במעשיו ומדותיו, בידעו
 שמהם תוצאות גדולות להשלמת כח המדמה, שהוא הכח הפועל
 בקרוב על המון המעשים וההרגשות שבאדם. ע"כ כשמת,
 אומרים עליו אי חסיד אי עניו מתלמידיו של אברהם אבינו.
 ובאמת זהו יסוד החסידות והענוה שלא ללכת בגדולות, ושלא
 לזלזל בכל דבר מוסרי אשר ע"פ השכל המופשט אין לו מקום
 כ"כ, כי צריך לדעת כי לא על השכל המופשט בלבדו יחיי האדם
 חיים האמיתיים, כ"א ע"פ המעשים הטובים, שהרבה גורם להם
 הכח המדמה המצייר כשהוא הולך משרים. ע"כ יהי ירא ד' וחרד
 אל דברו. ואברהם אבינו ע"ה ביטל את שכלו ג"כ, והאמין בד'
 אחר כל התפלספותו, באמונה פשוטה, כפי המפי בניסיון העקדה.

משלימות עבודה הזאת שם (ח' ע"א) אמר רבי
חסדא לעולם יכנס אדם שני פתחים
 שני פתחים סלקא דעתך אלא אימא שיעור שני
 פתחים ואחר כך יתפלל. ופירוש זה שאם יכנס
 שיעור פתח אחד אין הפתח האחד מורה רק על
 הסלוק מבחוץ בלבד, דהיינו שהוא מסלק עצמו
 מכל עסקי העולם ואין זה התייחדות לגמרי עם
 השם יתברך, שצריך אל זה שני דברים, האחד
 הסלוק מכל הדברים, והשני להתייחד עם השם
 יתברך אשר הוא מתפלל לפניו. ואין זה בלא זה
 שאם אין מסלק עצמו מכל הדברים שהם בחוץ
 אף שהוא פונה להשם יתברך ומתפלל לפניו
 מכל מקום יש כאן עירוב המחשבה והוא מעכב
 הדביקות עם השם יתברך, ואם מסלק עצמו מכל
 הדברים שהם בחוץ עדיין צריך שיתחבר עם השם
 יתברך. ולפיכך צריך שיכנוס שעור שני פתחים.
 הכניסה בפתח האחת היא הסתלקות מבחוץ,
 והכניסה בשנית היא לפניו להתייחד עם השם
 יתברך, כי בפתח השנית אין כאן סלוק מבחוץ
 רק כניסה בפנים והפתח הראשון אינו רק הסילוק
 מבחוץ, ולפיכך אלו שני פתחים הם סלוק מבחוץ
 וכניסה בפנים לגמרי, ודבר זה מבואר. אמנם יש
 עוד בדברי חכמים דבר עמוק אשר על זה אמרו
 שצריך שיכנוס שיעור שני פתחים דוקא. וזה
 כאשר תבין המאמר שלפני זה אמרו לרבי יוחנן
 איכא סבי בבבל תמה אמר למען ירבו ימיכם
 וימי בניכם על האדמה כתיב אבל לא בחוץ לארץ
 כיון דאמרו ליה מקדמי ומחשכי לבי כנישתא
 אמר היינו דמהני להו וכדאמר ר"י ב"ל לבניו
 קדימו וחשיכו לבי כנישתא כי היכי דתוריקו חיי
 אמר רבי אחא בר חנינא מאי קרא אשרי אדם
 שומע לי לשקוד על דלתותי יום יום לשמור
 מזוזות פתחי וכתוב בתריה כי מוצאי מצא חיים
 עד כאן. ויש לפרש כי המקום הוא מקיים את
 הדבר שהוא מקומו כמו שהתבאר ולכך נקרא
 מקום שהוא מקיים את הדבר שהוא עומד בו,
 כי כך תמצא כל הדברים הטבעיים אשר יש לכל
 אחד מקום, כאשר הוא במקומו הוא מקויים וכאשר
 יוצא מן המקום אשר הוא טבע אליו הוא נפסד
 ונאבד, כי האויר אין לו קיום רק במקומו וכבר
 העידו על זה חכמים במקומות הרבה

עין אלה גיכנת תת
פין א, נה

נתיב הציורה - פין ה